

systemer, herunder en ganske kortfattet Omtale af Maskinbogføring. Dette Afsnit har til Forudsætning den særlige svenske Opdeling af Revisionen i »Siffergranskning«, der oftest udføres af særlige »Siffergranskere«, og Revision, der udføres af de egentlige Revisorer. Bogens Hovedafsnit er Afsnit VII omhandlende Revisionen af Aarsregnskabet enkelte Poster. Der er i dette Afsnit givet en fortrinlig omend noget kortfattet Fremstilling af de Revisionsarbejder, der bør udføres under Revisionen af de enkelte Poster i saavel Statusopgørelsen som i Driftsregnskabet. En meget væsentlig Del af de i dette Afsnit fremsatte Betragtninger er af generel Betydning, saaledes at ogsaa danske Revisionsstuderende vil kunne læse især dette Afsnit med virkeligt Udbytte. De sidste Afsnit om Revisionens Afslutning og om Foreningslove er stærkt paavirket af de særlige svenske Forhold og har derfor mindre Interesse for danske Læsere.

Poul Hansen.

R. W. Harris: National Health Insurance in Great Britain 1911—1946.
George Allen and Unwin Ltd. London 1946. 224 Sider.

Denne Bog, der er skrevet af en Mand, som selv i mange Aar har været beskæftiget ved Administrationen af den engelske Sygeforsikring, er i Hovedtræk blevet tilendebragt i Aarene umiddelbart før den anden Verdenskrig, der imidlertid hindrede dens Udgivelse; efter Krigen har Forfatteren blot foretaget en à jour-Føring og gjort nogle Tilføjelser paa enkelte Punkter.

Dens Hovedindhold er en Beskrivelse af Sygeforsikringens og Sundhedsvæsenets Forudsætninger, Historie og nuværende Stadi i England samt en Række kritiske Bemærkninger navnlig vedrørende Forsikringens Administration og Finansiering. Da den engelske Sygeforsikring — saavel som den øvrige sociale Forsikrings- og Forsørgelseslovgivning — nu i Henhold til de Love, som er blevet gennemført paa Grundlag af den meget omtalte Beveridge-Report, vil blive fuldstændig omkalfatret saavel med Hensyn til Ydelsernes Størrelse og Udstrækning som med Hensyn til Administrationen og til en vis Grad Finansieringen, kunde man maaske mene, at Bogen ikke har megen Interesse, undtagen for historisk indstillede Socialpolitikere — og da slet ikke for en almindelig dansk Læser.

Alligevel lønner det sig nok at gøre Bogen til Genstand for en nærmere Granskning, dels fordi Fremstillingen i sig selv har interessante Træk, men navnlig fordi de kritiske Bemærkninger paa visse Punkter lige saa vel kunde gælde det danske Sygekassesystem, saaledes at man tvinges til at overveje, om ikke ogsaa dette System kunde trænge til Ændringer i forskellige Henseender.

Det drejer sig her først og fremmest om Spørgsmaalet vedrørende den lokale Administration af Forsikringsbidragenes Opkrævning og Ydelsernes Udbetaling. Disse Opgaver har hidtil i England været varetaget af en Række Organer (approved societies) af indbyrdes vidt forskellig Karakter, nemlig dels gensidige Hjælpekasser, som enten kan virke inden for et mindre lokalt Omraade eller ved Hjælp af Filialer over hele Landet eller større Dele af dette, dels Fagforeningerne, dels endelig private Livsforsikringsselskaber, der saaledes baade driver erhvervsmæssig Forsikringsvirksomhed og virker som Administrationsorganer for den offentlige Syge-

systemer, herunder en ganske kortfattet Omtale af Maskinbogføring. Dette Afsnit har til Forudsætning den særlige svenske Opdeling af Revisionen i »Siffergranskning«, der oftest udføres af særlige »Siffergranskere«, og Revision, der udføres af de egentlige Revisorer. Bogens Hovedafsnit er Afsnit VII omhandlende Revisionen af Aarsregnskabet enkelte Poster. Der er i dette Afsnit givet en fortrinlig omend noget kortfattet Fremstilling af de Revisionsarbejder, der bør udføres under Revisionen af de enkelte Poster i saavel Statusopgørelsen som i Driftsregnskabet. En meget væsentlig Del af de i dette Afsnit fremsatte Betragtninger er af generel Betydning, saaledes at ogsaa danske Revisionsstuderende vil kunne læse især dette Afsnit med virkeligt Udbytte. De sidste Afsnit om Revisionens Afslutning og om Foreningslove er stærkt paavirket af de særlige svenske Forhold og har derfor mindre Interesse for danske Læsere.

Poul Hansen.

R. W. Harris: National Health Insurance in Great Britain 1911—1946.
George Allen and Unwin Ltd. London 1946. 224 Sider.

Denne Bog, der er skrevet af en Mand, som selv i mange Aar har været beskæftiget ved Administrationen af den engelske Sygeforsikring, er i Hovedtræk blevet tilendebragt i Aarene umiddelbart før den anden Verdenskrig, der imidlertid hindrede dens Udgivelse; efter Krigen har Forfatteren blot foretaget en à jour-Føring og gjort nogle Tilføjelser paa enkelte Punkter.

Dens Hovedindhold er en Beskrivelse af Sygeforsikringens og Sundhedsvæsenets Forudsætninger, Historie og nuværende Stade i England samt en Række kritiske Bemærkninger navnlig vedrørende Forsikringens Administration og Finansiering. Da den engelske Sygeforsikring — saavel som den øvrige sociale Forsikrings- og Forsørgelseslovgivning — nu i Henhold til de Love, som er blevet gennemført paa Grundlag af den meget omtalte Beveridge-Report, vil blive fuldstændig omkalfatret saavel med Hensyn til Ydelsernes Størrelse og Udstrækning som med Hensyn til Administrationen og til en vis Grad Finansieringen, kunde man maaske mene, at Bogen ikke har megen Interesse, undtagen for historisk indstillede Socialpolitikere — og da slet ikke for en almindelig dansk Læser.

Alligevel lønner det sig nok at gøre Bogen til Genstand for en nærmere Granskning, dels fordi Fremstillingen i sig selv har interessante Træk, men navnlig fordi de kritiske Bemærkninger paa visse Punkter lige saa vel kunde gælde det danske Sygekassesystem, saaledes at man tvinges til at overveje, om ikke ogsaa dette System kunde trænge til Ændringer i forskellige Henseender.

Det drejer sig her først og fremmest om Spørgsmaalet vedrørende den lokale Administration af Forsikringsbidragenes Opkrævning og Ydelsernes Udbetaling. Disse Opgaver har hidtil i England været varetaget af en Række Organer (approved societies) af indbyrdes vidt forskellig Karakter, nemlig dels gensidige Hjælpekasser, som enten kan virke inden for et mindre lokalt Omraade eller ved Hjælp af Filialer over hele Landet eller større Dele af dette, dels Fagforeningerne, dels endelig private Livsforsikringsselskaber, der saaledes baade driver erhvervsmæssig Forsikringsvirksomhed og virker som Administrationsorganer for den offentlige Syge-

forsikring. De paagældende Organer er af meget forskellig Størrelse, og mange af dem, der omfatter hele Landet eller større Dele af dette, har kun nogle faa Medlemmer i hver By. I en By som Dundee, der har noget under 200.000 Indbyggere, virker saaledes over 200 »approved societies«, hvoraf Halvdelen har mindre end 10 Medlemmer og en Fjerdedel kun eet Medlem i Byen. Det er klart, at et saadant System maa medføre betydelige Administrationsomkostninger, og ved den nye Lov, som træder i Kraft i Løbet af 1948, afskaffes »approved societies'« Indflydelse paa den lokale Administration da ogsaa praktisk talt fuldstændigt, og deres Opgaver overdrages til lokale Kontorer, som hver dækker et bestemt afgrænset Omraade.

Slet saa indviklede er Forholdene ikke i Danmark; men naar man erindrer, at der er henved 1600 Sygekasser i Landet, varierede i Størrelse fra under 200 Medlemmer til omkring 300.000, vil man forstaa, at der maaske ogsaa her kunde være Grund til at overveje en Simplificering af Administrationen. Naturligvis kunde man ikke paa Forhaand vente, at alle Sygekasser skulde være blot nogenlunde lige store, bl. a. fordi Forholdene er saa forskellige i Landdistrikter, Provinsbyer og Hovedstad, og det lader sig som Følge af de uensartede Administrationsmetoder i de forskellige Kasser heller ikke gøre paa Grundlag af de foreliggende Erfaringer at fastslaa hvilken Størrelse, der egner sig bedst under forskellige Forhold. Ikke desto mindre lader det sig formentlig ikke nægte, at det er irrationelt, at der i mange Byer findes flere Sygekasser — ikke lokalt afgrænsede, men hver for sig dækkende hele Byens Omraade — som opretholder hvert sit Administrationsapparat; i Storkøbenhavn findes der saaledes 37 Sygekasser, spændende over hele Registret fra omkring 200 Medlemmer til ca. 300.000, som driver henved 150 Indbetalingskontorer, hvoraf dog en Del kun er aabne nogle Timer et Par Aftener om Ugen. I den allersidste Tid har Sygekasserne for Resten selv taget dette Spørgsmaal op og drøftet Muligheden for at ophæve de bestaaende Kasser og indføre et mindre Antal Bydelssygekasser under en fælles Overledelse, et Forslag, der imidlertid er stødt paa stærk Modstand fra de smaa Kassers Repræsentanter.

Gennemføres en saadan Ordning af Sygekasserne i Hovedstaden og en tilsvarende Rationalisering i Provinsbyerne, vil det utvivlsomt betyde en Forenkling og Billiggørelse af Administrationen. Det er imidlertid et Spørgsmaal, om man ikke i saa Fald lige saa godt kunde tage Skridtet fuldt ud og — som man nu er ved i England — gøre Kasserne til kommunale Organer, som samtidig kunde overtage de Opgaver vedrørende Hjælp i Sygdomstilfælde, som nu varetages af Socialkontorerne, d. v. s. først og fremmest Hjælp til Personer, som har opbrugt deres Sygekassehjælp, og til Personer, som paa Grund af deres Helbred ikke har kunnet optages i Sygekasserne. Samtidig kunde man saa overveje, om det ikke vilde være rimeligt at ophæve den nuværende Kontingentfinansiering og gaa over til udelukkende at skaffe Midlerne ad Skattevejen, hvad der utvivlsomt yderligere vilde billiggøre Administrationen. Et saadant Skridt vilde være saa meget mere velbegrundet, som det i Øjeblikket kun er ca. 30 pCt. af de samlede Udgifter til Sygdomsbekæmpelse, der dækkes af Sygekassekontingenterne, medens Resten ad forskellige Veje stilles til Raadighed af Stat og Kommuner, og det uden Tvivl maa være u hensigtsmæssigt at opretholde et særligt Opkrævningsapparat med Henblik paa Fremskaffelsen af et saa forholdsvis begrænset Beløb.

Naar saadanne Tanker er blevet fremsat, er de oftest blevet mødt med heftig Modstand, og det hyppigst anvendte Argument har gerne været, at man derved vilde gaa Glip af den Værdi, som ligger i Sygekassernes Selvstyre og Medlemmernes aktive Interesse i den mest effektive og sparsommelige Administration. Det samme Argument har været anvendt i England, og Harris finder da ogsaa Anledning til at gøre op med det, idet han hævder, at det navnlig i en tvungen Forsikring som den engelske vilde være for meget at vente, at en større Del af de forsikrede skulde interessere sig synderligt for en saa relativt begrænset Problemkreds som Sygeforsikringen, og at Medlemmernes fuldstændige Ligegyldighed længe har været et anerkendt Faktum. I Danmark var Sygeforsikringen som bekendt fra Begyndelsen ganske frivillig og har endnu bevaret visse Træk af Frivillighed, saaledes at man her paa Forhaand kunde vente større Interesse for Ledelsen af Kassernes Arbejde. Man kan da heller ikke nægte, at Sygekassernes Selvstyre tidligere har haft betydelig Værdi derved, at det har medvirket til at opdrage Befolkningen til at varetage sine egne Interesser, og ikke helt faa betydelige Politikere har gjort deres første Erfaringer inden for Sygekassebevægelsen. Men efterhaanden som mange Kasser er vokset til enorme Størrelser, Tvangsmomentet har bredt sig, og Sygekassernes Virksomhed er lagt i fastere Rammer af Lovgivningen, er ogsaa Medlemmernes Interesse svundet ind, og det er nu et Særsyn selv i de mindste Kasser, hvis der møder mere end en 15—20 pCt. af Medlemmerne til en Generalforsamling, og det hyppigste er en Mødeprocent paa mindre end 5. Naar Interessen blandt Medlemmerne er saa ringe, har Argumentet om Selvstyre kun ringe Slagkraft over for Kravet om en Rationalisering af Sygeforsikringens Administration. En anden Ting er, at det utvivlsomt vilde være af Værdi at bevare »Sygekassedemokratiet«; men dette kræver, at man skaber et nyt Indhold til de slet udfyldte Rammer ved at give Sygekasserne i deres rationaliserede Skikkelse helt nye Opgaver f. Eks. med den forebyggende Lægegerning, Sygehusvæsenet m. m.; men Mulighederne for Gennemførelse heraf vil det føre for vidt at komme ind paa i denne Forbindelse.

Ogsaa paa andre Punkter kunde det være fristende at drage Paralleller mellem engelske og danske Forhold og se, om Kritikken kunde overføres paa den danske Sygeforsikring — dette gælder saaledes Spørgsmaalet om Forholdet mellem Præmier og Ydelser i forskellige Kasser; men da man herved vilde fjerne sig ret stærkt fra de Problemer, som maa antages i første Række at have Interesse for dette Tidsskrifts Læsere, skal jeg afstaa fra at komme ind herpaa.

Poul Winding.

R. G. Hawtrey: Bretton Woods for Better or Worse. Longmans, Green and Co. London 1946. 142 Sider.

Den berømte engelske Nationaløkonom Hawtrey har udsendt en lille Bog om Bretton Woods. Paa Baggrund af en kortfattet pengepolitisk Historie siden Guldfodens Oprettelse foretager Forfatteren en kritisk Gennemgang af Bestemmelserne for den internationale Valutafond. Forfatteren er paa alle Punkter overordentlig kritisk. Det nye internationale Valutasytem har ingen Bestemmelser, der tilrettelægger en international Konjunkturpolitik